

Försvarsdepartementets remiss av SOU 2024:18 Delbetänkandet Nya regler om cybersäkerhet

Er ref. Fö2024/00496

Sammanfattning

Kommerskollegium bedömer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till lag om cybersäkerhet, förslag till lag om ändring i lagen (2006:24) om nationella toppdomäner för Sverige på internet samt förslag till förordning om cybersäkerhet enligt direktiv (EU) 2015/1535 under förutsättningen att ett nationellt utrymme till särreglering nyttjats.

Kommerskollegium bedömer likaså att förslaget behöver anmälas enligt direktiv 2006/123/EG i den utsträckning det innehåller nationell särreglering.

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Anmälan av tekniska föreskrifter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535.¹

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bland annat krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.² Tekniska föreskrifter kan även

¹ En annan procedur är den i enlighet med Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

vara krav för digitala tjänster (informationssamhällets tjänster) t.ex. krav på den som tillhandahåller tjänsten, på tjänsten i sig eller på tjänstens mottagare.³

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁵

Det remitterade förslaget syftar till att införliva det nya EU-direktivet om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet).

Kommerskollegium bedömer att förslag till lag om cybersäkerhet, förslag till lag om ändring i lagen (2006:24) om nationella toppdomäner för Sverige på internet samt förslag till förordning om cybersäkerhet innehåller krav på verksamheter som bedriver e-tjänster, dvs informationssamhällets tjänster, som är anmälningsskyldiga enligt anmälningsskyldighetsdirektivet för tekniska regler. I utredningen skriver ni att den med något undantag inte föreslår några skyldigheter utöver vad som följer av direktivet. Om förslaget innehåller nationell särreglering av informationssamhällets tjänster rekommenderar Kommerskollegium att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen. Vi överlåter den bedömningen till er.

Anmälan av nya krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.⁶

Det nu remitterade förslaget innebär ett genomförande av EU:s direktiv om åtgärder för en hög gemensam cybersäkerhetsnivå i hela unionen (NIS2-direktivet) och EU:s direktiv om kritiska entiteters motståndskraft (CER-direktivet). Förslaget berör både myndigheter och privata verksamheter. Bland de berörda verksamheterna finns det några som omfattas av tjänstedirektivets tillämpningsområde, exempelvis avloppsvattenverksamheter, avfallshantering, tillverkning, produktion och distribution av kemikalier, etc. Vad gäller just friheten att tillhandahålla tjänster, finns dock ett undantag i tjänstedirektivet när det gäller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, bl.a. inom elsektorn, vattendistribution och avloppsvatten samt avfallshantering.⁷

Tjänstedirektivet gör inget undantag från anmälningsskyldigheten för nationella regler som genomför EU-rättsakter. Kommerskollegium anser därför att författningar som

³ Anmälningsskyldighetsdirektivet artikel 1.1 (e) och (f).

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁵ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.

⁷ Artikel 17.

genomför EU-rättsakter bör anmälas.⁸ Undantag bör dock kunna göras då det inte finns utrymme för olika nationella lösningar för genomförandet.⁹

I själva utredningen står det att ”utredningen föreslår med något undantag inte några skyldigheter utöver vad som följer av direktivet”. Mot denna bakgrund rekommenderar vi att de remitterande föreskrifterna anmäls i den utsträckning ett nationellt utrymme använts. Kommerskollegium överlämnar till Förvarsdepartementet att avgöra denna fråga.

Enligt tjänstedirektivet ska samtliga krav som är tillämpliga på tjänsteutövare som är etablerade i ett annat land inom EU/EES och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige anmälas. Enligt vår bedömning bör de remitterade föreslagna bestämmelserna således anmälas om tillfälligt tjänsteutövning är tänkbar (i den mån inte undantaget i artikel 17 är aktuellt).¹⁰ Kommerskollegium överlämnar även den frågan till Förvarsdepartementet att bedöma. Vi är tillgängliga för en vidare dialog om dessa frågor i den vidare beredningen av förslaget.

Enligt tjänstedirektivet måste krav på tjänsteverksamhet kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, samt vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte.¹¹ En sådan motivering kommer att efterfrågas i samband med anmälan. Anmälan gör myndigheten själv i det webbaserade systemet IMI.¹² Kommerskollegium svarar gärna på eventuella frågor kring anmälningsförfarandet.

Kommerskollegium vill slutligen påminna om kontaktpunkten för tjänster. Kontaktpunkten ska innehålla information om, samt möjlighet att fullgöra, förfaranden och formaliteter som krävs för att få utöva en tjänsteverksamhet.¹³ Kontaktpunkten finns på www.verksam.se och administreras av Tillväxtverket (kontaktpunkten@tillvaxtverket.se).¹⁴

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg efter föredragning av utredaren Jasmin Saleh. I ärendets slutliga handläggning har utredaren Vanessa Zanetti deltagit.

Stockholm som ovan

⁸ Även Europeiska kommissionen har gett uttryck för denna ståndpunkt.

⁹ Ett exempel på detta kan vara en tariff som kopieras direkt in i nationell rätt.

¹⁰ Artikel 39.5.

¹¹ Artiklarna 15.3 samt 16.1 tredje stycket.

¹² Internal Market Information System.

¹³ Artikel 6.

¹⁴ Se 5-6 §§ i förordningen (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden angående skyldigheten för myndigheter att lämna information till Tillväxtverket.

Christofer Berg
Enhetschef

Jasmin Saleh
Utredare